

**ЕКОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОГО ВІТЧИЗНЯНОГО
ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ****Боровик П. М., Шемякін М. В., Удовенко І. О.***Уманський національний університет, Україна**borovikpm@gmail.com*

Сучасне вітчизняне землекористування, переважно спрямоване на отримання максимальної вигоди за обмежений період часу, спричинило значні загрози не тільки для навколишнього середовища, але й, без перебільшення, для сталого розвитку людської цивілізації.

Однією з таких проблем є деградація ґрунтового покриву та земельних ресурсів, загалом. Причинами цього явища є, насамперед, надмірний рівень розораності українських земель, засолення і зневоднення ґрунтів окремих регіонів, ерозійні процеси, забруднення земельних площ агрохімічними, техногенним відходами а також мінування, забруднення і пошкодження земель в результаті військових дій на території України. Крім того, варто зауважити, що, ґрунтова ерозія щорічно знищує мільйони тонн верхнього, родючого шару землі. Така ситуація, звісно, загрожує як продовольчій безпеці нашої держави, так і прибутковості аграрного бізнесу, а також формує значні загрози для майбутніх поколінь [1].

Не менш бентежною є проблема нераціонального освоєння та надмірної урбанізації окремих територій. Неконтрольоване розширення площі мегаполісів, територій промислових підприємств, складських споруд, територій переїздив і транспортних розв'язок за рахунок аграрних угідь та просторів природних екосистем не тільки скорочує площі ефективних агроземель, але також порушує біобаланс окремих територій, нерідко спричиняє зміну мікро- та макроклімату і зумовлює недопустиме зростання рівня забрудненості довкілля [1].

Крім того, суттєвою проблемою для вітчизняного сільськогосподарського землекористування є невиважене, часто надмірне використання аграріями мінеральних добрив, гербіцидів, пестицидів та засобів захисту рослин. Такі дії з боку сільськогосподарських товаровиробників зумовлюють масштабні ґрунтові забруднення та зростання розмірів витрат на ґрунтооновлення і поліпшення ґрунтів [1].

Крім того, такі ж витрати спричиняють неконтрольовані викиди на територіях місцевих територіальних громад промислових відходів і скидів різноманітних токсичних речовин. Необхідно зазначити, що в результаті систематичних подібних забруднень деградовані земельні ресурси можуть втратити здатність самовідновлюватись, а з часом безконтрольні процеси забруднення довкілля додатково погіршують їх стан, нерідко роблячи деградацію земельних ресурсів незворотною [1].

Вирішення перелічених проблем потребує комплексного підходу зі сторони держави, який би передбачав не лише екологізацію землекористування, тобто перехід до моделі використання земель, яка б поєднувала їх продуктивне використання та природну збалансованість, впровадження органічного землеробства, ґрунтозахисних технологій, періодичної рекультивациі порушених і деградованих земель, але й екологізацію самої системи природничої освіти, а також формування культури дбайливого ставлення до землі, природних багатств та зовнішнього середовища.

ЛІТЕРАТУРА

1. Непочатенко О.О., Колотуха С.М., Боровик П.М., Гузар Б.С. Земельні відносини та фінансові аспекти їх розвитку. *Економіка АПК*. 2017. № 6. С. 42-52.